

УДК 378: 669

**ВИПУСКНИКИ КАФЕДРИ
„ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЇ МЕТАЛІВ”***Д. Ф. Чернега**Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут”*

Кафедра фізико-хімічних основ технології металів (ФХОТМ) була відкрита в 1977 році за ініціативою декана інженерно-фізичного факультету (ІФФ), при активній підтримці ректора Київського політехнічного інституту (КПІ), член-кореспондента АН УРСР Г.І.Денисенка і проректора М.С. Ільченка [1].

Із середини 50-х років ХХ століття в Україні почала успішно розвиватися спеціальна електromеталургія, завдяки успіхам науково-дослідних і прикладних робіт в Інституті електрозварювання ім. Є. О. Патона АН УРСР і інших академічних інститутів. У зв'язку з цим виникла необхідність задовольнити попит промисловості і науково-дослідних організацій в спеціалістах нової орієнтації.

Підготовку спеціалістів із спеціальної електromеталургії було доручено кафедрі ФХОТМ, де раніше проводились відповідні дослідження. Ця ідея отримала активну підтримку Президента Академії наук УРСР, директора ІЕЗ ім. Є. О. Патона академіка Бориса Євгеновича Патона і Міністра вищої і середньої спеціальної освіти УРСР, член-кореспондента АН УРСР Г. Г. Єфіменка.

В 1980 р. згідно з наказом Міністра вищої і середньої спеціальної освіти СРСР В. П. Єлютіна в КПІ розпочали підготовку інженерів за спеціалізацією “Спеціальна електromеталургія” спеціальність “Ливарне виробництво чорних і кольорових металів.

В цьому ж році вперше було зараховано на 3-й курс трьох студентів, а на другий курс 17 студентів по заявам студентів КПІ вечірньої і заочної форм навчання, а також відратованих студентів різних спеціальностей. В 1981 р. на 1 курс згідно плану Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР по результатам вступних екзаменів було зараховано 25 студентів. Через декілька років план прийому на денну форму навчання був 50 студентів. А починаючи з 2007 року – 35 студентів. Одночасно зараховували деяку кількість на заочну форму навчання по контракту і бюджету.

Запровадження цієї спеціалізації саме в КПІ не було спонтанним. У

цьому вищому навчальному закладі зосереджений висококваліфікований професорсько-викладацький склад.

В 1997 р. за підтримкою ректора НТУУ “КПІ” академіка М. З. Згуровського при кафедрі ФХОТМ було відкрито самостійну спеціальність “Спеціальна металургія” (СМ).

Студенти, які навчаються за цією спеціальністю отримують ґрунтовні знання у галузі виробництва і дослідження властивостей високо чистих металів, надміцних і корозійностійких сплавів та композиційних матеріалів, що виплавляються способами вакуумної та плазмової металургії, електронно-променевої плавки й електрошлакової технології, а також шляхом електромагнітної обробки сплавів у рідкому стані й під час кристалізації. Метали і сплави, які отримують за такими прогресивними технологіями, мають найвищу якість та найкращі фізико-механічні характеристики. Їх використовують для виробництва унікальних та найвідповідальніших деталей в різних галузях машинобудування, для авіакосмічної техніки, а також при виробництві товарів широкого вжитку.

Досконала навчально-наукова база, лабораторії, сучасний комп’ютерний клас, підключений до мережі INTERNET, використання існуючих та розробка нових комп’ютерних моделей технологічних процесів, систем контролю та управління якістю металу, дозволяє готувати фахівців органічно інтегрованих в світовий матеріалознавчий простір.

Випускники кафедри володіють технологіями виробництва високочистих сплавів з максимальними фізико-хімічними та механічними властивостями, а також сплавів із спеціальними властивостями, мають глибокі знання із загальнотехнічних та спеціальних дисциплін, програмування та комп’ютерної техніки.

Проблем із працевлаштуванням у наших випускників немає. Кожного року 10-16 випускників отримують направлення для роботи та навчання в аспірантурі в академічні інститути.

Під час навчання всі студенти 5-6 курсів беруть активну участь у науково-дослідній роботі, що дає можливість кращим студентам отримати диплом магістра, а також рекомендацію для вступу до аспірантури при кафедрі або при інститутах НАН України.

Висока якість навчання базується на відомій педагогічній і науковій школі та традиціях, що склалися на кафедрі і факультеті. Серед викладачів кафедри 6 докторів технічних наук, 5 кандидатів технічних наук, 2 старших викладача, 2 асистента.

Серед випускників кафедри (починаючи з 1985 року) близько 20 кандидатів технічних наук, 2 – доктори технічних наук, 3 доктори філософії (захистили дисертації в Японії і Німеччині).

Доктори технічних наук Михаленков К.В., Чернець О.В., кандидати

технічних наук: Березос В.О., Горюк М.С., Зак Г.Г., Куріленко М.І., Калинюк О.М., Михаленков К.В., Науменко С.М., Рудой Ю.Є., Сverdун В. Середенко О.В., Слажнев М.А., Фальченко Ю.В., Чернець О.В. По напрямку філософії кандидатську дисертацію захистив Девтеров І.В. на факультеті „Соціологія” НТУУ „КПІ” і готується до захисту докторської дисертації. Успішно працюють над докторськими дисертаціями Горюк М.С., Фальченко Ю.В.

Випускники, які захистили дисертації за кордоном на ступінь доктора філософії: Скринський Ю., захищав в Німеччині, працює на міні металургійному заводі в Берліні інженером по виробництву; Гнилоскуренко С.В. захищав дисертаційну роботу в Японії, працює завідуючим відділу „Перспективного розвитку та трансферу наукових розробок” у „Фізико-технічному інституті металів і сплавів” (ФТІМС) НАН України; Сергієнко Р.А. захищав дисертацію в Японії. Гольдберг О.Л. захистив магістерську дисертацію в США, працює в Естонії членом правління компанії „Балтійська фінансова компанія” (БФК). Литовченко Т.І. – головний редактор журналів „Роботодавець” і „УФО” („Український фінансовий огляд”), нагороджений орденом „Архистратиг Михаїл”, отримав міжнародну премію ім. О. Гончара.

Практично підготовлено до захисту кандидатські дисертації: Іванченка Д.В., Рибак В.М. (НТУУ „КПІ”); Гнатушенка О.Р., Якуші В.В. (ІЕЗ ім. Є.О.Патона НАН України); Гладкова А.С., Скоробагатько Ю.П., Пелікана (ФТІМС). Успішно займаються науковою роботою випускники Жуков В.В., Козін Р.В. (ІЕЗ ім.Є.О.Патона НАН України).

Випускники кафедри працюють: в промисловості директорами, головними інженерами і металургами, керівниками відділів і цехів; в державних організаціях; в академічних інститутах матеріалознавчого напрямку.

На кафедрі підготовлено: 470 бакалаврів, із них 27 по заочній формі навчання; 626 спеціалістів (9 заочників); 69 магістрів. 36 студентів були іменними стипендіатами видатних вчених, які були випускниками КПІ або працювали на інженерно-фізичному факультеті: І.П.Бардіна, К.І.Ващенко, В.І.Явойського. Студент Ревуцький А.В. отримував іменну стипендію Верховної Ради України і премію Київського міського голови.

В 2008/09 учбовому році на кафедрі навчається 221 студент, із них 184 на денній формі і на заочній формі - 37. В науково-дослідній роботі приймають участь 66 студентів.

Література

1. Чернега Д.Ф. Помічник абітурієнта. №5 (36), 2004 -с.14-16.